

Maar ik maak u bekend, broeders, dat het Evangelie, hetwelk van mij verkondigd is, niet is naar den mens. Want ik heb ook hetzelfde niet van een mens ontvangen, noch geleerd, maar door de openbaring van Jezus Christus, Gal. 1 vers 11-12.

Geachte lezer, langs deze weg wilde ik eens iets schrijven over de ontstane leerdwalingen ten opzichte van de wedergeboorte, uit de tijd van de Nadere Reformatie, en de tijd die daar op volgde. Hierbij heb ik maar een zeer kleine greep gedaan van wat ik door de tijd weleens tegen kwam tijdens het lezen van bepaalde oudvaders en/of het beluisteren van predikanten. Met het aanwijzen en het weerleggen **op de punten waarin zij dwaalden**, wil ik beslist niet zeggen dat ik mezelf wijzer of bekwamer in de Schriften acht, dan deze oudvaders en predikanten. Ik wil slechts maar naar voren brengen, en enigszins trachten te belichten waarin zij dwaalden. Ik wil hiermee ook proberen aan te tonen dat een godzalige levenswandel van bijv. een man als William Perkins, nooit een garantie voor een kind van God is, dat zijn theologische denkwijze net zo zuiver is als zijn persoonlijke geestelijke zielsbevindingen. **Dit zijn werkelijk twee geheel gescheiden zaken, en moet u in het lezen van dit artikel daarom ook telkens vasthouden!** Zoals u wellicht weet is er in de tijd na de Reformatie, een theologische-kerkstrijd ontstaan over of er wél of geen leven voor de rechtvaardiging in Christus mogelijk was, ja, dan neen. Dit is een ontzaggelijke strijd geweest, en heeft zijn sporen tot op heden nog na gelaten. Dit is eigenlijk ook meteen de reden waardoor de eendracht die de reformatoren aangaande de leer mochten betrachten, teloor ging. De reformatoren hadden zich eendrachtiglijk gekeerd tegen de leer van Rome. Rome leerde uiteindelijk dat een ziel nooit zeker van zijn zaligheid kon zijn. Daarentegen leerden de reformatoren gezamenlijk dat wanneer iemand niet zeker van zijn geloof en zaligheid was, hij helemaal geen geloof had noch het Voorwerp van het geloof deelachtig was. Deze zekerheid des geloofs heeft het roomse [Concilie van Trente\(-klik hier\)](#) destijds tot in de wortels vervloekt, en tot op de dag van heden nooit willen herroepen.

In de Nadere Reformatie zijn velen, de zuivere heilsleer en de heilsorde die de reformatoren leerden als een eenheid, naar verloop van tijd van elkaar gaan scheiden. Met name vanuit het pastorale leven der predikanten en leraren, begon men te redeneren dat een ziel wedergeboren kon zijn, zonder de zekerheid des geloofs te hebben, aangaande de vergeving van zijn zonden. De kenmerken en de bevinding van het zgn. 'geloofsleven' begonnen langzaam maar zeker belangrijker te worden, als het Voorwerp des geloofs, welke is Jezus Christus en Dien gekruisigd. En vanuit die kenmerken begonnen velen al naar gelang steeds meer water bij de wijn te doen, wat betreft de zuivere leer, uitgenomen een enkele getrouwe die in de lijn der Reformatie wensten te blijven leren en preken. Op de toeleidende weg tot de Weg, Christi Jezus, begon men vele malen meer de nadruk te leggen, dan de nadruk te blijven leggen op die enige Weg, welke de Waarheid en het Leven is. De reformatoren hebben die toeleidende wegen nimmer verworpen, maar legden eendrachtiglijk veel meer de nadruk op het Voorwerp des geloofs, dan op de kenmerken en de bevindingen die daaraan verbonden waren. Zij leerden uiteindelijk dat Christus je Weg en je bekering moest zijn. Hij was het begin en het einde van je bekering, de Alfa en de Omega. Maar velen in de Nadere Reformatie (NR) zijn hier naar verloop van tijd steeds verder vanaf geweken. Want het begin van iemands bekering/wedergeboorte kon volgens velen in de NR ook het wenen over zijn zonden naar God zijn etc....zijn. Wanneer je eigenlijk alle bekeringen in het Nieuwe Testament eens op de loupe neemt, dan moet je zeggen, dat achter de dood pas het leven ligt. Een weg van omkomen en verloren gaan, opdat Christus hun Leven en hun Behoudenis werd. Dit is ook geheel naar de brieven der apostelen. In de Nadere Reformatie kon bij velen in de leer, iemand echter het Leven in Hem al hebben, zonder zijn leven te hebben verloren, kon iemand al in het geloof zijn zonder te weten met Wie verenigd te zijn door dit geloof, kon iemand al vergeving der zonden hebben zonder daar zelf de zekerheid van te hebben. Kortom men is van de Goddelijke heilsorde een

onbijbelse heilsweg gaan maken. Men is dit naar verloop van tijd zeer systematisch en scholastiek uit gaan leggen. Wat dus eigenlijk ook meteen inhoudt dat we weer bijna terug bij de (onzekerheids-)leer van Rome gekeerd zijn, zonder dat iemand er zich druk over maakt. In de NR zijn velen uiteindelijk zeer heimelijk een houding aan gaan nemen dat men weleens met meer licht van Boven beschenen kon zijn, als dat de reformatoren beschenen zijn geworden. De Bijbel en de H.C. leert ons drie stukken die nodig zijn tot zaligheid, maar in de Nadere Reformatie zijn er wel uitwassen tot op de dag van heden, van wel bijna twintig stukken. Maar wie heeft hier nu het laatste woord in....?? Dat is en blijft alleen maar Gods' Woord, geachte lezer. Nu wilde ik niet een complete uitzetting gaan schrijven van waar en hoe het precies mis is gegaan. Nee, dat zou een te uitgebreid betoog worden. Ik wil slechts maar Bijbels trachten aan te tonen, aan de hand van enkele geschriften van meerdere geachte leraren, waarin zij gedwaald hebben, en hoe dat tot op de dag van heden eigenlijk min of meer door velen blindelings is overgenomen. Met name dr. Alexander Comrie heeft een filosofische scholastieke systematische theologische heilsweg uitgedacht, waarvan de wortels zelfs bij de greekse wijsgeren te vinden zijn. **Ik wil hierbij nogmaals benadrukken, dat iemands theologische denkwijze werkelijk niets te maken heeft met de persoonlijke genade die hij uit vrije genade om niet deelachtig is geworden...!!** Met name Alexander Comrie en William Perkins begonnen een heilsweg te beredeneren die naar de mens was, de zgn. embryo-filosofie, die later uiteindelijk velen in de NR hebben overgenomen. Hier heeft Comrie, achteraf gezien, meer kwaad dan goed mee gedaan. En ik denk weleens: 'als deze knecht Gods geweten had, tot welke ontzaggelijke uitwassen en dwalingen deze filosofie tenslotte zou leiden, hij zich nog wel een keer bedacht zou hebben. Alexander Comrie, en later mannen als ds. G.H. Kersten, ds. Steenblok, ds. F. Mallan, en ds. A. Moerkerken, en al hun navolgers leerden in dezelfde overeenkomstige lijn, dat een ziel wedergeboren kon zijn en het Leven in Christus alrede kon hebben, zoals een kind ter wereld komt, arm, jammerlijk en naakt. Zo'n kind weet niet dat het geboren is, noch minder dat het een vader en moeder heeft, noch minder dat het een erfgenaam van z'n ouders is....etc. Het geboren kind, dat het beeld van de wedergeboren ziel is, kan zich slechts bevullen, en is geheel onbekwaam om zichzelf te helpen, maar verlangt naar gemeenschap met de moeder, die hem telkens de borst geeft. Dit is eigenlijk min of meer kort samengevat, de lijn die Comrie, Kersten, Steenblok, Joh. v/d Poel, Mallan vast hebben gehouden. Daar zie ik in gedachten een lezer een opmerking maken: *'Schrijver, is dit nu wel zo nodig om al deze geachte namen te noemen. Kan dit niet anders. Kan dit niet wat bedekter, kan dit niet wat algemener naar voren gebracht worden, in de zin van, juist de bedoelde zaken te benoemen, zonder man en paard erbij te halen? Waarbij de mensen dan vervolgens zelf de toepassing wel kunnen maken...'*

Ik antwoord u, ja maar lezer, daar zit het nu juist op vast. **Mijn volk is uitgeroeid, omdat het zonder kennis is; dewijl gij de kennis verworpen hebt (Hosea 4:6a)** De kennis is bijna geheel weg. En om deze reden kunnen vele mensen vanuit hun ontzaggelijke onkunde de nodige toepassingen niet meer maken. Daarnaast willen velen ook de toepassing niet maken, vanwege de afgoderij die ze met bepaalde dominees bedrijven. Geliefde lezer, als ik hier zelf niet jaren aan mee had gedaan, had ik dit niet geweten, noch u dit tot waarschuwing uit liefde geschreven. Soms zeggen of schrijven mensen me weleens aan dat, ik er goed aan doe op dit gebied een waarschuwend geluid te laten horen, met de slotzin, dat hen dit gelukkig niet treft, vanwege dat zij nog wel eerlijk gewaarschuwd worden. Velen weten en horen zelfs niet meer wat ze zeggen, zeggende: *'Ja, in onze kerk worden we nog eerlijk gewaarschuwd, en niet zomaar de bloemhoven in gejaagd'* -- Kijk, deze dwalingen en deze krommigheden zijn altijd elders, totdat God je de ogen er voor opent, geachte lezer. Daarom maak ik de toepassing dan maar voor u. Lezer, u moet en mag van mij weten dat ik mijn arbeid altijd tracht te verrichten vanuit deze gestalte. *Maar de vrucht des Geestes is liefde, blijdschap, vrede, lankmoedigheid, goedertierenheid, goedheid, geloof, zachtmoedigheid, matigheid. Gal. 5:22* -- En als ik hier niets van heb, durf ik werkelijk geen letter neer te schrijven.

In 2 Timothëus 4 vers 2 staat het volgende geschreven : *"Predik het woord; houd aan tijdelijk, ontijdelijk; wederleg, bestraf, vermaan in alle lankmoedigheid en leer."*

En in 1 Timothëus 5 vers 20 staat geschreven : *"Bestraf die zondigen in tegenwoordigheid van allen, opdat ook de anderen vreeze mogen hebben."*

En wat nu in het openbaar op een verkeerde (kromme) onbijbelse wijze geleerd en gepredikt is geworden, mag dan toch ook in het openbaar aan de kaak gesteld worden. Uiteraard zonder te doelen op de personen die dit geleerd en verdedigd hebben. Nee lezer, het gaat mij in deze alleen maar om de uitleg van leer. Laat dan die genoemde ontslapen dominees en/of oudvaders verder maar rusten, en voor de trone Gods juichen. Maar ook tegelijk zeer hartelijk hopende en biddende, dat die leraren die nog in leven mogen zijn, terug zouden keren tot de zuivere leer der apostelen, en de nije leer der Reformatie, en hun dwalingen zouden laten varen.

Dus nogmaals, (vergeef me mijn herhalingen), hiermee zeg ik niet dat voornoemde predikanten en of oudvaders, zelf geen persoonlijke genade kenden, **integendeel...!!** Geachte lezer, neem nu a.u.b. niet gelijk een houding aan van; *"kom niet aan mijn kerkje of aan mijn geachte domineetje, en wie bent u om dit te schrijven....etc!!"* Want, van deze houding moeten we toch een keer af. Daar moet u toch echt een keertje doorheen gaan leren zakken, geliefde lezer. Want, met uw kerkje en met uw bekeerde dominee kan u echt nooit voor God verschijnen. U mag de leer en de theologie van een kind en een knecht Gods nooit gaan verheffen, boven de zuivere uitleg van Gods Woord. Laten we daarom juist temeer vooral proberen te luisteren naar de uitleg van met name de brieven der apostelen. *'Ja maar schrijver'*, hoor ik iemand in gedachten denken, *'u schrijft toch vanuit zo'n bepaalde hautaine houding, of u de wijsheid op dit gebied in pacht heeft.'* Helaas lezer, dan moet ik u teleurstellen. Ik schrijf maar wat van zeer dichtbij gezien, opgemerkt, gelezen en ervaren heb. Ik scherm niet met een bepaalde oudvader, en ik adverteer niet voor een bepaalde dominee. Nee, het is mijn hartewens u begerig en nieuwsgierig te maken, naar wat het Woord ons zegt. Velen verheffen de uitleg van een oudvader of van een bepaalde dominee, vaak onbewust vanuit hun onkunde, boven de uitleg der Schriften, en redeneren dan vervolgens van: "Ja, dat is toch wel een bekeerde man die het zelf van God geleerd heeft, die moet het toch wel weten." Qua bevinding heeft u hierin wel gelijk, maar dit heeft echter weinig met de uitleg van de zuivere leer te maken. Velen maken ook hierin de fout dat men de uitleg van leer is gaan verwoorden vanuit de bevinding der heiligen. Nee, wij dienen de leer der zaligheid altijd eerst te verwoorden vanuit de Bron, dat is het onfeilbare Woord Gods, en dit daarna te toetsen op de bevinding der heiligen. Velen doen het in onze dagen echter vaak onbewust andersom. Ze leggen dan bijv. de brieven der apostelen uit aan de hand van het leven van Abraham, of van Jacob, of van Ruth. Maar het moet dus precies andersom. Kijk, en zo zijn de vele (leer)dwalingen ontstaan. Wij dienen dus altijd eerst de zendbrieven te lezen en deze goed te verstaan, en dan vanuit deze brieven het leven van Abraham, Jacob en Ruth geestelijk te gaan leren verstaan. Niet om deze te gaan vergeestelijken, maar slechts de geestelijke lessen/trekken die hierin verborgen liggen, er uit te mogen nemen, tot onderwijs, vermaning en vertroosting etc...!! We moeten daarom terug naar het Woord, we moeten dus weer gaan REFORMEREN, en van harte bereid zijn onze dwalingen te laten varen. Want, we zijn allen ver, ja zeer verre afgeweken van de zuivere Waarheid. Moeten we dan die geachte predikanten en sommige oudvaders maar gaan verachten en aan de kant gaan schuiven..?? Geachte lezer, dat ons zeer verre! Maar we dienen alles te lezen en te beluisteren met de Bijbel in onze handen. Maar als we nu zelfs ook niet meer weten wat daarin staat geschreven tot zaligheid, hoe zouden we dan ooit de dwalingen kunnen opluisteren, en ooit op kunnen luisteren of het wel overeenkomstig naar de leer der apostelen van Jezus Christus is? Nogmaals, u mag de theologische denkwijze van een leraar niet vereenzelvigen met de persoonlijke genade die hij uit vrije genade om niet deelachtig is geworden. Want, het waren toch met name de apostelen die met ziel en lichaam in tijden van (leer)dwalingen gestreden hebben, onder de inspiratie des H. Geestes, en daarom de leer die naar de

godzaligheid was/is, op Schrift gesteld hebben, tot lering, tot vermaning, tot bestraffing, tot vertroosting en tot onderwijs. Het geeft dus eigenlijk ook te meer aan hoe iemand persoonlijk een zuivere zielsbevinding kan hebben, maar dit toch op een ontzagelijke onbijbelse dwaalwijze kan leren, preken en verdedigen. Het Nieuwe Testament is de vervulling van het Oude Testament. En niet andersom! Velen in de Nadere Reformatie en hun volgelingen tot op de dag van heden, verklaren bijv. geschiedenissen van het NT, vanuit de beschouwing van het OT, maar het moet dus andersom. Wij dienen ten alle tijden, het OT te verklaren vanuit het NT, en dan met name vanuit de brieven der apostelen. Velen stelden het geloof en de wedergeboorte daarom theologisch te vroeg en dus eigenlijk te menselijk voor, terwijl Paulus ons in Galaten 1 vers 11-12 het volgende schrijft :

*"Maar ik maak u bekend, broeders, dat het Evangelie, hetwelk van mij verkondigd is, **niet is naar den mens**. Want ik heb ook hetzelfde niet van een mens ontvangen, noch geleerd, maar door de openbaring van Jezus Christus."*

En Christus leert ons in Johannes 16 vers 21-22 het volgende :

*Een vrouw, wanneer zij baart, heeft droefheid, dewijl haar ure gekomen is; maar wanneer zij het kindeken gebaard heeft, zo gedenkt zij de benauwdheid niet meer, om de blijdschap, dat een mens ter wereld geboren is. En gij dan hebt nu wel droefheid; **maar Ik zal u wederom zien, en uw hart zal zich verblijden**, en niemand zal uw blijdschap van u wegnemen*

Hier vergelijkt Christus het geboren kind, dus met Zichzelf. Dit kind wat dus in en door barensweeën, in een weg van nood en dood, geboren is geworden, is dé uiteindelijke verheuging en blijdschap van de ziel van Zijn volk geworden. Lees daartoe Psalm 116 eens op na. Dit is dus een geheel ander beeld en voorstelling van zaken, dan wat door velen in de Nadere Reformatie geleerd en gepredikt is geworden. Geliefde lezer, en zou die moeder, die dat Kind met smarten gebaard heeft, dan niet weten hoe zij dat Kind ontvangen heeft, en dan niet weten hoe dat Kind er uit ziet, mijn Liefste is blank en rood, zegt de bruid in het Hooglied, en Hij draagt de banier boven tienduizenden, en zou die moeder ook niet weten hoe Zijn stem klinkt, lees daartoe Johannes 10 eens? *Ik ben de goede Herder; en Ik ken de Mijnen, en worde van de Mijnen gekend, Joh. 10:14.* En in Joh. 5 vers 25: *"Voorwaar, voorwaar zeg Ik u: De ure komt, en is nu, **wanneer de doden zullen horen de stem des Zoons Gods**, en die ze gehoord hebben, zullen leven."*

We willen nu trachten om wat breder in te gaan op de punten van de hier bovenstaande geschriften van deze ontslapen godzalige voorvaderen, waarin zij dwaalden, en waarin ze zijn afgeweken van de zuivere uitleg van leer die naar de godzaligheid is.

Wordt DV vervolgd...

DJK